

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Біолого-технологічний факультет
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра технології кормів та годівлі тварин
Кафедра розведення і селекції тварин та водних біоресурсів
Кафедра охорони праці та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 14 Охорона праці в галузі та цивільний захист
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Агрономія**
за спеціальністю **201 Агрономія**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: _____

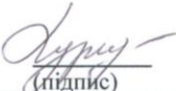
Розробник: _____

Розробник: _____

Є.А. Самохіна к. с.-г. н., доцент

О.Г. Михалко, старший викладач

О.В. Семерня, старший викладач

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол від <u>18.06.2021р.</u> .№ <u>9</u>
	Завідувач кафедри С.М. Хурсенко (прізвище, ініціали)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри розведення і селекції тварин та водних біоресурсів	протокол від <u>22.06.2021р.</u> .№ <u>21</u>
	Завідувач кафедри Л.М. Хмельничий (прізвище, ініціали)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри технології кормів та годівлі тварин	протокол від <u>07.06.2021р.</u> .№ <u>13</u>
	Завідувач кафедри Ю.В. Бондаренко (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____

 д.с.г.н., професор **В.І. Троценко**

Декан факультету агротехнологій та природокористування _____

 І.М. Коваленко

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 Бондаренко Ю.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____

 (**Ф.Тарашук**)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 15.08. 2021 р.

© СНАУ, 2021 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Охорона праці в галузі та цивільний захист							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний/Технології кормів та годівлі тварин Біолого-технологічний/Розведення і селекції тварин та водних біоресурсів Інженерно-технологічний/Охорони праці та фізики							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОП Агрономія/201 Агрономія							
5.	ОК може бути запропонований для								
6.	Рівень НРК	сьомий							
7.	Семестр та тривалість вивчення	Третій семестр, 14 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3,5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		24	6	24	4			57	95
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Семерня О.В., Михалко О.Г., Самохіна Є.А.							
11.1	Контактна інформація	Старший викладач кафедри охорони праці та фізики, аудиторія кафедри 307м, корпус №4, semernya.olena@gmail.com консультації: четверг 15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰ Старший викладач кафедри технології кормів та годівлі тварин кабінет 322 головного корпусу ел. адреса: snau.cz@ukr.net консультації: щовівторка 14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ . Викладач, доцент кафедри розведення і селекції тварин та водних біоресурсів: головний корпус, аудиторія 316; kafedra_selekcii_btf@ukr.net консультації: четверг 14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент орієнтований на формування у здобувачів знань, умінь та навичок, спрямованих на розроблення та реалізацію організаційних, технічних, наукових і спеціальних заходів з охорони праці в галузі агрономія та цивільного захисту на об'єктовому, локальному, регіональному та національному рівнях.							
13.	Мета освітнього компонента	Формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетентностей для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у агрономічній галузі та формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок							

		щодо управління в умовах надзвичайних ситуацій, а також розробки та впровадження в практичну діяльність управлінських рішень по запобіганню та подоланню надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, обґрунтування та формування державної політики захисту населення і територій.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на освітніх компонентах «Безпека праці», «Основи охорони праці»
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unichек і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p> <p>Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p> <p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p>
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2761

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК				Як оцінюється РНД
	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 8	
ДРН. Охорона праці в галузі					
ДРН 1. Використовувати нормативно-правову базу охорони праці, галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, міжнародні норми в галузі охорони праці для забезпечення побудови і функціонування системи управління охороною праці в агропідприємствах.	+	+			Тестування, захист практичних робіт Підсумковий екзамен
ДРН 2 Оцінювати, аналізувати та проводити логічне моделювання потенційних небезпек та ризиків технологічних процесів виробництва в галузі рослинництва. Використовувати статистичну звітність і акти розслідування нещасних випадків та професійних захворювань в аналітичній роботі для профілактики травматизму та комплексної оцінки заходів по поліпшенню умов праці.		+	+	+	Тестування, захист практичних робіт Підсумковий екзамен
ДРН 3. Впроваджувати у виробництво раціональні режими праці та відпочинку, раціональну організацію трудового процесу і робочих місць, механізацію та автоматизацію виробничих процесів.		+			Тестування, захист практичних робіт Підсумковий екзамен
ДРН. Цивільний захист					
ДРН 4. Використовувати нормативно-правові документи, наукову та іншу літературу при проектуванні та створенні інструктивної, організаційної, розпорядчої, планувальної документації з питань цивільного захисту та при визначенні структури цивільного захисту суб'єкта господарювання адаптивної системи землеробства для господарств різних форм власності або адміністративно-територіальної одиниці.	+	+	+		Проект плану ЦЗ Підсумковий екзамен
ДРН 5. Оцінювати фактичну та прогнозувати гіпотетичну обстановку при виникненні та загрозі		+	+		Усне опитування Розв'язання типових задач

<p>надзвичайних ситуацій, планувати та організувати заходи реагування, ліквідації, врятування, попередження, профілактики, пом'якшення, відновлення, підвищення стійкості управління та функціонування суб'єкта господарювання адаптивної системи землеробства для господарств різних форм або адміністративно-територіальної одиниці.</p>					<p>Підсумковий екзамен</p>
<p>ДРН 6. Знати загальні тенденції розвитку новітніх технологій цивільного захисту у передових країнах, оцінювати їх ефективність, впроваджувати найбільш ефективні методи захисту та прийоми у практичну виробничу діяльність.</p>		<p>+</p>	<p>+</p>	<p>+</p>	<p>Реферат Підсумковий екзамен</p>

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
1 Охорона праці в галузі							
Тема 1.1 Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці 2. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. 3. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. 4. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. 5. Розробка інструкцій з охорони праці	2	2	4	-	-	7	[1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.12, 1.17, 1.21,1.22, 1.26]
Тема1. 2 Система управління охороною праці в підприємствах АПК. 1.Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів. 2. Планування. Впровадження і функціонування СУОП. Перевірки і коригувальні дії. Аналіз з боку керівництва. 3.Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі. 4. Ефективність функціональної структури СУОП. 5.Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. 6.Складання колективного договору	2	2	4	2	-	6	[1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.10,1.12, 1.17,1.21,1.23]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
Тема1.3 Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків. 1. Загальні положення та визначення. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. 2. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. 3. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Спеціальне розслідування нещасних випадків., основні документи 4. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. 5. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. 6. Методи дослідження виробничого травматизму. 7. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.	2	-	4	-	-	7	[1.1, 1.2, 1.4, 1.11, 1.20]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
Тема1.4 Проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі. 1.Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. 2. Атестація робочих місц. Загальні вимоги безпеки в галузі. 3.Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції. 4.Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. 5.Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони. 6.Вимоги до засобів індивідуального захисту. 7.Розрахунок забезпеченості засобами індивідуального захисту працівників 8.Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі. 9.Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. 10.Утримання території підприємств галузі.	2	4	3	-	-	6	[1.1, 1.2, 1.3, 1.4,1.8, 1.17]
Тема 1.5 Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях 1. Аналіз професійного та виробничого ризиків. 2.Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності. 3.Аналіз потенційних небезпек та ризиків виробництва. Мета і методи аналізу. 4.Визначення комплексної оцінки заходів по поліпшенню умов та охорони праці. 5.Автоматизовані системи управлінні охороною праці, обліку, аналізу та дослідження травматизму. 6.Логічне моделювання небезпек виробничих процесів та оцінка базового і припустимого ризику	-	4	3	-	2	6	[1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.21, 1.22, 1.25]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
Тема 1.6 Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах 1.Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. 2.Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів. 3.Пожежна сигналізація і зв'язок. 4.Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. 5.Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.	2	-	3	-	-	6	[1.1, 1.2, 1.8, 1.10, 1.11]
Тема 1.7 Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві 1.Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування. 2.Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. 3. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. 4.. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження. 5.. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника	2		3			6	[1.1, 1.2, 1.8, 1.17]
2.Цивільний захист							
Тема 2.1. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій. 1. Основи цивільного захисту в Україні. 2. Основні поняття і визначення. 3. Класифікація надзвичайних ситуацій. 4. Моніторинг надзвичайних ситуацій. 5. Основні причини виникнення надзвичайних ситуацій. 6. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій. 7. Умови стійкого функціонування об'єктів економіки у надзвичайних ситуаціях. 8. Методи ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання підвищеної безпеки.	2	2	6	2		6	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
9. Методика визначення класу підвищеної небезпеки об'єкта за кількістю небезпечної речовини.							
Тема 2. 2 Планування з питань цивільного захисту. 1. Загальні принципи планування заходів цивільного захисту. 2. Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. 3. Структура і зміст плану цивільного захисту об'єкта на мирний час і на особливий період. 4. Вимоги до складу, змісту та форми плануючих документів. 5. Довгострокові документи і документи підготовки цивільного захисту об'єкта господарювання в поточному році. 6. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу об'єкта господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях.	2	2	4	2	2	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5]	
Тема 2. 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання. 1. Поняття вибуху. 2. Параметри осередку вибуху газоповітряної суміші. 3. Вплив ударної хвилі на живі організми. 4. Вплив ударної хвилі на будівлі і споруди. 5. Оцінка наслідків вибуху.	2	2	5		2	4	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.8, 2.9, 2.12]
Тема 2.4 Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження. 1. Поняття оцінки обстановки. 2. Оцінка хімічної обстановки. 3. Оцінка радіаційної обстановки. 4. Оцінка бактеріологічної обстановки. 5. Евакуації і її види.	2	2	4			6	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.10, 2.11, 2.14, 2.16]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу					Рекомендована література	
	Аудитор на робота Денна форма		СР С	Аудиторна робота Заочна форма			СР С
	Лк	Пз		Лк	Пз		
Тема2. 5 Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. 1. Методика оцінки інженерної обстановки. 2. Розрахунок необхідної кількості рятувальників і техніки. 3. Оцінка збитку від наслідків надзвичайних ситуацій. 4. Розрахунок збитку від втрати життя та здоров'я населення.		2	6			4	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5]
Тема 2.6 Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту. 1. Поняття екологічних надзвичайних ситуацій. 2. Класифікація зон екологічних надзвичайних ситуацій. 3. Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації. 4. Склад і структура системи спостереження і лабораторного контролю ЄДСЦЗ України. 5. Завдання системи спостереження і лабораторного контролю ЄДСЦЗ України.	2	2	4			16	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.16]
Тема 2.7 Спеціальна функція у сфері цивільного захисту. 1. Продовольча безпека. Оцінка зовнішніх і внутрішніх чинників на рівень продовольчої безпеки та її місце в системі національної безпеки. 2. Організація моніторингу потенційних загроз технології виробництву продукції рослинництва. Індикатори продовольчої безпеки.. 3. Організація моніторингу за поширенням забруднення та зараження карантинних бур'янів. Організація контролю. 4. Виявлення, зберігання і утилізація застарілих, непридатних та заборонених пестицидів та агрохімікатів.	2		4			13	[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7] Додаткові джерела
Усього:	24	24	57	6	4	95	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи вивчення (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН1	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	10	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу	12
ДРН2	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	10	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, систематизація, поглиблення матеріалу, підготовка доповідей, проведення розрахунків	6
ДРН3	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	4	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, ведення записів, конспектів систематизація, поглиблення матеріалу, підготовка презентацій та рефератів	6
ДРН4	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	8	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків, розробка плану цивільного захисту	10
ДРН5	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	8	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків	11
ДРН6	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	8	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків	14

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці		Дата складання
		Денна форма	Заочна форма	
Охорона праці в галузі				
1.	Письмова контрольна робота	10/10%	10/10%	3 семестр, 5 тиждень
2.	Проміжна комп'ютерна атестація-тест множинного вибору	15/15%	15/15%	3 семестр, 9 тиждень
3.	Виконання реферату з презентацією згідно індивідуального завдання - Есе	10/10%	10/10%	3 семестр, 10 тиждень
4.	Екзамен.	15/15%	15/15%	3 семестр, 14 тиждень
Цивільний захист				
1.	Проект плану цивільного захисту	15/15%	15/15%	3 семестр, 5 тиждень
2.	Реферат	10/10%	10/10%	3 семестр, 9 тиждень
3.	Письмове тестування	10/10%	10/10%	3 семестр, 10 тиждень
4.	екзамен	15/15%	15/15%	3 семестр, 14 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Письмова контрольна робота	<5	5-6	7-8	9-10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено, але окремі складові відповідей відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власний варіант розв'язання проблеми</i>
Проміжна комп'ютерна атестація-тест множинного вибору	<9 балів	9-11 балів	11-13 балів	15 балів
	<i>Менше 6 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>6-9 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>10-12 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>13-15 вірних відповідей на питання тесту</i>
Есе	<6	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

		<i>інших підходів до питання</i>		
Екзамен.	<10	11-12	12-14	14-15
	<i>Менше 10 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>11-12 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>12-14 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>14-15 вірних відповідей на питання тесту</i>
Цивільний захист				
Проект плану цивільного захисту	<10	11-12	12-14	14-15
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>План частково ввідповідає вимогам методичних вказівок</i>	<i>План в основному ввідповідає вимогам методичних вказівок</i>	<i>План повністю ввідповідає вимогам методичних вказівок</i>
Реферат	<6	6-7	8-9	10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження зі значним рівнем підтримки</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження з незначним рівнем підтримки</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження з обмеженою підтримкою</i>
Письмове тестування	<5	6-7	8-9	10
	<i>Менше 5 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>6-7 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>8-9 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>10 вірних відповідей на питання тесту</i>
Екзамен	<10	11-12	12-14	14-15
	<i>Менше 10 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>11-12 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>12-14 вірних відповідей на питання тесту</i>	<i>14-15 вірних відповідей на питання тесту</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	<i>Усне опитування після вивчення тем 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7</i>	3, 5, 7, 9, 11, 13 тиждень
2	<i>Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату</i>	Безпосередньо після завершення презентації
3	<i>Усний зворотній зв'язок від викладача під час захисту практичних робіт</i>	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
Цивільний захист		
1.	<i>Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату</i>	Безпосередньо після завершення презентації
2.	<i>Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над планом цивільного захисту протягом занять</i>	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання

3.	<i>Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації плану цивільного захисту</i>	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
----	--	---

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Охорона праці в галузі

Основні джерела

Підручники посібники

- 1.1 Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі. Загальні вимоги: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2011. – 551 с.
- 1.2. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
- 1.3. Третькова Л. Д., Литвиненко Г. Є. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 553 с.
- 1.4. Ткачук К. Н., Мольчак Я. О., Каштанов С. Ф., Полукаров О. І. та ін. Управління охороною праці: Навчальний посібник. – Луцьк: 2012. – 287 с.
- 1.5. Ткачук К. Н., Єсипенко А. С., Филипчук В. Л., Полукаров О. І. та ін. Система державного нагляду за промисловою безпекою та охороною праці: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 384
- 1.6. Ткачук К. Н., Калда Г. С., Каштанов С. Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. – Хмельницький: 2011. – 135 с.
- 1.7. Ткачук К. Н., Филипчук В. Л., Каштанов С. Ф., Зацарний В. В., Полукаров О. І. та ін. Виробнича санітарія: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 443 с..

Методичне забезпечення

- 1.8. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів на 2020-2021 навчальний рік. Суми, СНАУ
- 1.9. Методичні вказівки до виконання лабораторних та практичних робіт з курсу «Охорона праці в галузі». Суми. 2019-2020рр.
- 1.10. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Суми, 2020 р., 57 с.
- 1.11. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання - Суми, 2020 р., 48 с.

Інші джерела

- 1.12. Закон України «Про охорону праці».
- 1.13. Кодекс законів про працю України.
- 1.14. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
- 1.15. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
- 1.16. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
- 1.17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
- 1.18. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
- 1.19. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
- 1.20. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 237 «Порядок розслідування та обліку випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»

- 1.21. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
- 1.22. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
- 1.23. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
- 1.24. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

Додаткові джерела

- 1.25. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
- 1.26. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці. – Вимоги.
- 1.27. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затв. постановою КМУ від 01.08.1992 р. № 442, зі змінами 2016. – К., 1992.
- 1.27. НПАОП 0.00-7.11-12 Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників. Наказ МНС України від 25.01.2012 р. № 67. – К., 2012.
- 1.28. ДБН В.1.2-4-2006 Інженерно-технічні заходи цивільного захисту. Наказ Мінбуду України від 04.08.2006 № 274. – К., 2007.
- 1.29. НПАОП 0.00-7.15-18 Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями. Наказ Міністерства соціальної політики України від 14.02.2018 р. № 207. – К., 2018.
- 1.30. Засоби індивідуального захисту; виготовлення та застосування: навч. посіб.. – К.: Лібра, 2008. – 317 с.

Цивільний захист

Основні джерела

Підручники посібники

- 2.1 .Ковжого С.О. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Навчальний посібник. Харків. «Право». 2012 р. 193 с.
- 2.2 Кучма М.М. Цивільна оборона (цивільний захист): навч. посібник М.М. Кучма. 3-тє вид., допов. і випр. Львів : Магнолія 2014. 296 с.
- 2.3 Левченко О.Г. Охорона праці та цивільний захист. Підручник. Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019 р. 409 с.
- 2.4 Олійник П.В. Цивільний захист. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга. 2013 р. 328 с.
- 2.5 Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. К: Знання-Прес, 20015. 487 с.

Методичне забезпечення

- 2.6. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Цивільний захист» для студентів на 2021-2022 навчальний рік. Суми, СНАУ.
- 2.7. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Суми, 2020 р., 27 с.
- 2.8. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 1. - Суми, 2020 р., 48 с.
- 2.9. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 2. - Суми, 2020 р., 16 с.
- 2.10. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 3. - Суми, 2020 р., 19 с.

2.11.Методичні вказівки для виконання індивідуальних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів ОС «магістр» заочної та дистанційної форм навчання. - Суми, 2016 р., 19 с.

Інші джерела

2.12.Постанова КМ України “ Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій” від 16.02.98 №174 (Із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43.

2.13.Постанова КМ України “ Про затвердження особливостей формування та проведення операцій з матеріальними цінностями мобілізаційного резерву” від 29.01.98 року №100-03.

2.14.Постанова КМ України “ Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях” від 15.02.99 №2.

2.15.Постанова КМ України “ Про Основні засади створення в Україні підсистеми рятування і ліквідації небезпечних забруднень на воді єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру” від 5.10.98 №1599.

2.16.Постанова кабміну України ” Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” К.03.08.1998.-№1198.

Додаткові джерела

2.17.Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.

2.18.Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .

2.19.Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

2.20.Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.

2.21.Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.

2.22.Державна служба України з питань надзвичайних ситуацій <https://www.dsns.gov.ua>

2.23.Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.

2.24.Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.

2.25.Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>., присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.

2.26.Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).

2.27.Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.

Програмне забезпечення

1 СДОР.exe

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП. Аерономія (назва) Бутенко А.О. (ПІБ) [підпис] (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри) Кі ГТ (назва) Овара Р.О. (посада, ПІБ) [підпис] (підпис)